

Anna Moon

Týraný

Autor: © Anna Moon
Korektúra: Mgr. Martina Labajová
Ilustrácia: © Kristy Brown
Vydavateľstvo: © Elist s.r.o.
Rok vydania: 2018, prvé vydanie

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto knihy nesmie byť reprodukováná, uchovávaná v rešeršných systémoch alebo prenášaná akýmkoľvek spôsobom vrátane elektronického, mechanického, fotografického či iného záznamu bez predchádzajúceho písomného súhlasu autora, respektíve vydavateľa.

ISBN: 978-80-8197-150-1

I

V zámku bytových dverí zarachotili kľúče. Pani Kadlecová vyšla z kuchyne na chodbu s cigaretou v ústach. Manžel sa práve prezúval zo zošliapaných starých topánok do obdratých papúč.

„Priniesol si chlieb?“ opýtala sa nevraživo namiesto pozdravu. Cez hustý dym cigarety zízala na poloprázdnu látkovú tašku, ktorú položil Kadlec na obuvník a videla, že žiadny chlieb nepriniesol.

„Nemám,“ odvrkol jej Kadlec a zavesil si obnosené sako na vešiak. Kadlecová si nervózne potiahla z cigarety a provokatívne vyfúkla dym na manžela, ktorý išiel okolo nej do kuchyne.

„Nedalo sa, ale máš tu pár rožtekov.“ Chcel hodiť tašku na stôl, bol však na ňom otrasný neporiadok. Zavesil teda tašku na kľučku dverí.

„Tých pár rožkov nás vytrhne. To si ho nemohol vziať? Veď som ti hovorila, že máš doniesť chlieb, ale ty si mamľas a mamľasom zosta-neš.“ Zlostne zhasla cigaretu v preplnenom popolníku a hneď si zapá-lila druhú.

„Prečo si ten chlieb nedoniesol,“ zaútočila na manžela hádavým tó-nom.

„Mala si mi dať doriti peniaze,“ odsekol jej Kadlec zlostne a očami blúdil po kuchynskej linke. Uprostred neskutočného neporiadku vládla halda špinavého riadu, na dreze a aj na linke videl zvyšky jedál, ktoré kyslasto páchli.

„To si ho nemohol vziať?“

„Nie, nemohol, tá hanba mi za to nestojí. Mohol by som tiež prísť o robotu.“

„Ty si taký nemožný! Vieš, aký drahý je chlieb?! To nie je ako za ko-munizmu.“

Pani Kadlecová si zapálila ďalšiu cigaretu. Nahnevane z nej ťahala. Koľkokrát svojmu mužovi hovorila, že to musí s vrátnikmi vedieť, a potom môže cez vrátnicu preniesť aj čerta rohatého...

„Dáš mi niečo jesť?“ opýtal sa Kadlec stroho.

„A čo, keď si nebol schopný doniesť chlieb?“

„Tak azda si aspoň voľačo navarila, nie?“

Božena Kadlecová neochotne vstala zo stoličky, na ktorú si akurát sadla. Vzala zo stola špinavú šálku od kávy a nechutne z nej jazykom vylizovala usadeninu kávy. Muž na ňu zíral s patričným odporom.

„Čo si navarila?“ snažil sa hovoriť pokojne, ale vrelo to v ňom.

„Omáčku,“ znela stručná odpoveď.

„Tak by som si prosil,“ povedal Kadlec podráždene; mal sto chutí jej jednu vylepiť. Bol vždy bojazlivý, ženy sa bál. Zasadol za stôl a zhनुsene odsunul hrnček od kávy, z ktorého jeho žena tak odporne vylizovala zvyšky kávy. Odstrčil aj preplnený popolník a rukou zmetal omrvinky na zem.

„Knedle už nie sú, tak neviem, čo si k tomu zoberieš, keďže si chlieb nedoniesol,“ hundrala si popod nos a zlostne zapálila plyn na variči a položila naň neveľký hrniec.

„Zoberiem si k omáčke tie rožky, čo sa mi podarilo ukoristiť z pekárne.“ Manželka sa k nemu prekvapene otočila miešajúc omáčku. „Ty si ich nedoniesol pre malú?“

„Samozrejme, že som ich doniesol deťom, ale musím niečo jesť aj ja. To mám tú omáčku zjesť len tak?“

„Mohol si prepašovať ten chlieb,“ zabručala Božena a postavila pred manžela rajnicu s nejakou bielou brečkou na dne.

„Mohla si dačo poriadne uvariť... A daj mi to aspoň na tanier.“

„Všetko je špinavé. Smrad o chvíľu príde, tak umyje riad.“

„Je ešte v škole?“ spýtal sa Kadlec a mal čo robiť, aby nevybuchol. Nenávidel, keď Martina nazývala smradom.

„Je s malou vonku. Ingrida chcela zase spať, tak som ich vyhnala trochu sa prevetrať.“

„Robíš chybu, Božena, že nedávaš malú poobede spať.“

„Hej, určite! Potom si na to zvykne...“ vyštekla na neho, až ním myklo. Vzala zo stola škatuľku cigariet a škrtla zápalkou. Pripálila si a provokatívne vydýchla na manžela oblak dymu. Nato vzala vylízaný hrnček od kávy a nasypala doň z vrecúška novú kávu, ktorá sa len tak povalovala na stole. Postavila otlčenú kanvicu na plynový varič, ale svojho muža sa neopýtala, či chce tiež.

Karol radšej nič nehovoril. So zamračeným výrazom si lámal rožok do omáčky; zamiešal to a jedlo nadobudlo podobu žrádla pre psa. Dal si sústo do úst, žul a nevládne hľadel na ženu. Mala na sebe staré, vyťahané tričko neurčitej farby a nemožné tepláky so silne vyťahanými kolenami. Vlasy prefarbené na blond jej dávno odrástli a stáli jej dupkom. Karol odstrčil hrniec s omáčkou; pohľad na vlastnú ženu ho obral o chuť do jedla. Zachmúrene vstal od stola.

„Mohla si umyť riad,“ nadhodil zmierlivým tónom a hlavou ukázal na zapratanú kuchynskú linku.

„No to iste,“ rozčúlila sa Božena. So šálkou novej kávy si sadla na miesto, kde sedel pred chvíľkou on; tam bolo najviac priestoru. „Na čo máme toho smrada“ dodala jedovato a usrkla si z kávy. Mužova tvár od zlosti i ľútosťi očervenela ako paprika. Mlčal. Dobre poznal svoju manželku; nedajbože by sa nevlastného syna zastal, hneď by bol oheň na streche. Kadlecová sa vedela kvôli tomu riadne rozzúriť a momentálne nemal na hádku vôbec náladu. Vlastne ju nemal nikdy. Niekedy sa však tomu vyhnúť nedalo. Dnes sa navyše cítil aj unavený z roboty. Prednedávnom sa pekáreň privatizovala, veľa zamestnancov prepustili a ten kto zostal, musel makať.

„Som unavený, idem si trochu ľahnúť a potom to umyjem,“ hlesol od kuchynských dverí. Božena chcela protestovať, no v tom zazvonil

zvonček. Kadlec šiel otvoriť. Vo dverách stál Martinko a držal plačúcu Ingridu okolo pásu pár centimetrov nad zemou.

„Čo sa stalo?“ opýtal sa otec a zobral od Martinka malú. Hneď zbadal, že je pocikaná. Martin vošiel do chodby a vyzúval si topánky. „Nič sa nestalo, iba sa pocikala a je ospalá.“

„Čo je?“ vystrčila z kuchynských dverí neupravenú hlavu Kadlecová.

„Čo nepočuješ,“ zvolal na ňu manžel, „malá sa počurala a chce spať.“

Tvár vo dverách sa zlostne zamračila a zmizla.

„Poď, vyzujeme si topánky a prezlečíme sa,“ prihovárал sa Martinko sestričke. Tá však fňukala a držala sa ocka ako kliešť.

„Martin, choď kúpiť chlieb,“ podávala mu mama peniaze. Neodpustila si poznámku, že ho otec nebol schopný zadarmo priniesť z pekárne, tak ho musí kúpiť za drahé peniaze.

„Hej,“ odpovedal Martin, „iba Ingridu prezlečiem.“

„Tu máš peniaze a bež. O malú sa postará otec, ten tvoj slávny živiteľ rodiny. A ešte si spolu vybavíme, že si ju nechal pocikať.“ Päťou mu zlostne pohrozila pred vystrašenou tvárou. Chlapča za sebou zavrelo dvere.

Otec sa ujal dcérky. Už neplakala. Bacuľatá hlavička jej padala na plece a malé očka sa jej zatvárali. Bola viditeľne ospalá.

„Dám Ingridu trochu spať, je unavená,“ volal Karol na Boženu z izby do kuchyne.

„Ani náhodou,“ skríkla nahnevane Kadlecová, „potom nebude spať v noci.“

„Je maličká, nevydrží.“

Žena sa prihnala do izby ako rozzúrená dračica a decko mu surovo vytrhla z náručia. Dievčatko už takmer spalo. Nerozumná matka ňou bezcitne zatriasla. „Ingrida, nespí! Počuješ!?“

Tučné dievčatko unavene pootvorilo očka; nechápavo, neprítomne.

„Ingrida, nespí! Hovorím ti, nespí! Nebudeš mi spať vo dne a hoto.“ Postavila dieťa na dlážku a ono hneď caplo na zadok. „Ingrida, preber sa, lebo uvidíš,“ precedila matka pomedzi zuby a snažila sa postaviť dcéru na buclaté nôžky.

„Tak nech si trochu ľahne. Zdriemnem si s ňou. Aj tak som hotový z práce,“ ozval sa otec nesmelo. Nemohol sa už na to dívať, úprimne dcérku ľutoval. Žena sa vystrela a vyštekla: „Ja tak neznášam, keď vravíš, že si unavený. Ja...“

„Pred chvíľou som prišiel z roboty,“ skočil jej manžel do reči. Vyzeral, akoby sa mal už-už rozplakať.

„No tam sa narobíš, prosím ťa. Máte tam všetko automatické, samý stroj.“ Karol mlčky mávol rukou.

Zazvonil zvonček. „No pod', šmudlinka moja,“ Božena vzala Ingridu na ruky. „Ten naničhodník kúpil chlebíček. Oco sa v práci namaká, ale chlebíček pre šmudlinku priniesť nechce.“ Kadlec iba prevracal oči. Žena otvorila dvere.

O chvíľu už Martin umýval špinavý riad. Matka mu akosi zabudla dať najesť.

Z tašky vybrala chlieb, odrezala z neho krajec a hromžila popod nos, aký je ten chlieb starý a tvrdý. A mohli mať čerstvý z pekárne. A zadarmo! Namastila krajec lacným maslom, kúsok odlomila a strčila ho dievčatku, ktoré v jednom kuse fňukalo, do úst. Decko sústo okamžite vyplŕulo a skuvíňalo ešte viac.

„Ingrida,“ vykričla Božena zlostne, „toto mi nerob.“ Odlomila ďalší kúsok a násilím krmila dieťa. Ingrida sa bránila; uhýbala hlavičkou a ústa mala zomknuté. Otec to videl, no nezasiahol. Poznal svoju ženu, začala by nepríčetne jačať a sprostou nadávať.

„Otvor tú gambu a žuj!“ rozkázala úsečne trojročnému dieťaťu. Strčila jej ukazovák do úst. „Doriti, neštví ma! Otvor tú gambu!“ Vylepila Ingride facku. Dieťa sa nahlas rozkričalo. Matka to využila a šup tam

sústo chleba. Malá ho však znova vypľula a teraz revala, akoby ju na nože brali. „Ježišmária, Ingrida, prestaň ma rozčuľovať!“

Karol vošiel do kuchyne; už to nevydržal.

„Čo s ňou robíš? Prečo tak kričí?“

„Čo by som robila,“ odsekla mu Božena, „dávam jej jesť.“

„Nie je hladná, spala by.“

„Nechcem, aby spala, tak jej dávam chlieb.“

„Nemôže byť hladná, keď si spomenieš.“

„Daj mi pokoj a nemontuj sa do toho. Si veľká nula!“

Karol náročky prepočul urážlivé slova. Bol už na to zvyknutý. „Zbytočne ju trápiš. Keby si ju dala spať hneď poobede...“

„Vypadni,“ vyštekla Božena tak zúrivo, že Martin sa zľakol a tanier mu vypadol z ruky na dlážku a rozbil sa na tisíc kúskov. Aj Ingrida sa mykla od strachu a na sekundu prestala revať, aby ihneď začala nanovo.

Otec z toho pekla, ktoré jeho žena robila, radšej odišiel a buchol za sebou dvermi. Božena v okamihu priskočila ku chlapcovi, ktorý zbieral črepiny a začala ho tĺcť.

„Ty mi, ty smrad jeden, nebudeš rozbíjať taniere.“

„ Neurobil som to naschvál,“ vzlykal Martinko a rukami si chránil hlavu. Vtom sa ozvala rana. Ingrida spadla zo stoličky. Vreskot sa zmenil na ozajstný plač. Božena namiesto toho, aby priskočila k malej a zistila, či si neublížila, začala Martina biť ako nepríčetná. „Ty grázel jeden, kvôli tebe Ingrida spadla.“ Až potom zdvihla dcérku zo zeme. Fúkala jej hrču na čele a hovorila s dcérou prehnane maznavo.

II

Bolo krátko po polnoci. Karol Kadlec sa prevaľoval na posteli. Nemohol zaspáť, aj keď bol cez deň veľmi ustatý a kvôli manželke si vôbec neoddychol. Jeho žena teraz ležala na chrbte a z rozhalenej nočnej košele jej napoly trčal prsník. Mala pootvorené ústa a mierne chrápala. Zamračene, s nevoľou na ňu pozrel. Vstal a šiel do kuchyne. Po tme si sadol, teraz už za vzorne uprataný stôl. Martin celý ten neporiadok, ktorý pri varení narobila jeho matka, riadne poupratoval. Na stole zostal len popolník a vedľa cigarety so zápalkami.

Karol si pomädlil čelo a sťažka si vzdychol. Siahol po cigarete. Fajčil málokedy. Božena mu to zakazovala, aj keď sama dosť fajčila. Zapálil si a začal, ako už veľakrát predtým, spomínať na minulosť.

Spomínal na svoju prvú ženu, na svoju veľkú lásku. Pred rokmi sa veľmi zaľúbil do mladej a krásnej vdovy Jitky Alanovej. Jej milovaný muž sa zabil pred tromi rokmi; z nepochopiteľných dôvodov, obišiel spustené závory a zachytil ho prichádzajúci vlak. Keď sa Jitka dozvedela hroznú správu, utrpela šok. Bola v ôsmom mesiaci tehotenstva a začala rodiť. Nemohla sa ani zúčastniť pohrebu, ktorý zorganizovala jej matka, no neskôr chodila na cintorín každý deň.

Karol, dnes v noci v prítmí kuchyne, spomínal, ako mu Jitka na jednom rande hovorila, že trpela psychicky i fyzicky.

„Všetko mi pripadalo, ako v hroznom sne. Cítila som veľkú bolesť nad stratou manžela, ktorého som naozaj veľmi milovala. Mala som značné pôrodné bolesti, tie som ale poriadne nevnímala. Bábätko ešte nechcelo prísť na svet, malo ešte čas, no moje otrasené telo ho nedokázalo donosiť. Akonáhle sa však chlapček narodil a ja som ho zbadala červeneho so zovretými pästičkami, rozplakala som sa od dojatia. Vtedy som plakala od radosti, že mám takého krásneho syna a aj

od žiaľu, že sa toho môj muž Martin nedožil. Krik práve narodeného dieťaťa ma natoľko vytrhol zo šoku, že som si plne uvedomila svoju zodpovednosť voči nemu. Chodila som k psychológovi, ktorý mi veľmi pomohol. Predsavzala som si, že svojho syna naučím, aby ocka miloval, i keď ho nikdy v skutočnosti neuvidí. S láskou som mu o ockovi rozprávala a robím to tak stále a pravidelne.“

Karol pozeral neprítomne pred seba. Pamätal si takmer slovo za slovom, čo mu vtedy Jitka hovorila. V duchu videl jej nádherné čučoriedkové oči, keď mu hovorila, že je vdova a jej syn Martinko pohrobok.

V tú noc, ako tak sám sedel v kuchyni po tme, viac ako voľakedy spomínal na jej tichý, trochu zastretý hlas, jej charakteristickú mimiku, jej smutný, no milý úsmev. Srdce sa mu teraz naplnilo neuveriteľnou bolesťou. Vdýchol cigaretový dym a spomínal ďalej, ako sa s Jitkou Alanovou zoznámil.

Karol Kadlec žil pred rokmi v starom dome sám. Bol starý mládenec, mal vtedy takmer štyridsať rokov. Túžil po žene i po deťoch, bol však veľmi plachý a neohrabaný.

V jedno jarné ráno čakal na zastávke električku ako vždy, keď mal v pekárni rannú zmenu. Keď nastúpil, rozhliadal sa, či neuvidí nejaké voľné miesto na sedenie. Uvidel miesto pri jednej brunetke, ktorá sedela pri okne a dívala sa von.

„Prosím vás, máte tu voľno?“ opýtal sa na dnešnú dobu azda až prehnane úctivo. Tmavovláska odvrátila tvár od okna a pozrela na Karola čučoriedkovými očami. Karolovi v tú chvíľu začalo srdce splašene biť.

„Bože, tá je krásna“, prebehla mu hlavou prvá myšlienka a hneď ho zasiahla do srdca. Mladá žena sa naňho milo usmiala, uprela naňho veľké oči farby čučoriedok a ticho prikývla. Zo sedadla zobrala čiernu kabelku a položila si ju na kolená, pričom ďalej pozerala z okna. Karol si k nej opatrne prisadol. Sedel ako na ihlách, stále po nej pokukával. Celý čas sa triasol a aj riadne potil. Strašne rád by ju bol oslovil; lenže

bránila mu v tom jeho nesmelosť a v konečnom dôsledku to nepovažoval za príliš vhodné. Na druhej strane sa obával, že neznámu krásku už viac neuvidí a nebude mať možnosť sa s ňou zoznámiť.

Mal z električky vystúpiť na predposlednej stanici, zamyslene vstal a išiel k výstupným dverám, no keď si všimol, že neznáma žena ešte nevystupuje, tiež nevystúpil. Bol odhodlaný, že vystúpi na konečnej zastávke s ňou a osloví ju. Nervózne miagal tyč na držanie a v duchu si prikazoval, že sa k nej musí prihovoriť. Takú nádhernú ženu si nenechá ujsť. Prihovoriť sa k nej veľmi zdvorilo, aby to nebrala ako obťažovanie. Električka došla na konečnú. Pár cestujúcich vystúpilo, medzi nimi aj krásna brunetka. Karol, ktorému prudko bilo srdce, ju džentlmensky nechal vystúpiť prvú. Poďakovala pohľadom a zamierala do centra mesta. Karol sa uberal ukradomky za ňou. Mohol by ju ľahko dobehnúť a opýtať sa napríklad, koľko je hodín, no netrúfal si. Zistil aspoň to, že pracuje v kaderníctve. S tým bol nateraz spokojný. Prijemne ho hrialo pri srdci, keď z diaľky videl ako brunetka odomyká dvere v jednej bytovke s nápisom: Kaderníctvo Jitka. Jitka, volá sa teda Jitka.

Odvtedy ju vždy stretával v električke, keď mal rannú zmenu. Nie vždy však vedľa nej bolo aj voľné miesto. Niekedy zase nastúpil do modernejšej električky, ktorá mala jednoradové sedadla. Hneď pri nástupe sa dychtivo rozhládel, či neuvidí svoju krásku. Na celom tele a hlavne v rozkroku pociťoval príjemné mravčenie, keď ju tak vídaval vznešenú a večne hlboko zamyslenú pozerajúc sa z okna električky. Ani len netušila, že ktosi ju už bezmála pár týždňov s láskou pozoruje.

Matka mu zomrela na starobu; mala ho v pokročilom veku, otca nikdy nepoznal, takže zostal úplne sám.

V práci ho mali ostatní zamestnanci radi pre jeho tichú nekomplikovanú povahu. Občas si zašiel s hocikým, najčastejšie však s Horákom, na pivo, ale viedol prevažne samotársky život. V domčeku, v ktorom si všetko robil sám, udržoval poriadok a sníval o tom, že Jitka býva s ním.

Neustále sa však podceňoval.

„Som tučný a plešatý a mám aj svoj vek“, premýšľal nešťastne, „a ktovie, či taká nádherná žena, už niekoho nemá. Môže byť i vydatá...“

Možnosť, že je možno vydatá, ho tak trápila, že nemohol spať. Večer čo večer si sľuboval, že ju nasledujúce ráno určite osloví, no nikdy na to nenašiel odvahu.

Raz, keď ráno po prebdenej noci vstal, prvé myšlienky, ako vždy, patrili jej. Znovu sa dušoval, že tentoraz ju istotne osloví.

V električke mal znova to šťastie, že sedel vedľa nej. Pozerala z okna, krásna noblesná a ako vždy zamyslená. Karol ju doslova hltal očami. Nádherné pestované ruky mala položené na kabelke a on na ne túžil položiť svoju dlaň. Na prstoch nemala žiadne prstene a ako si už skôr všimol, ani obrúčku. V to ráno na ňu tak intenzite zíval, že ucítila jeho uprený pohľad na chrbte, obrátila svoju zahľbenú tvár a zadívala sa mu prekvapene, nie však pohoršene priamo do očí. S ľahkými rozpakmi sa na neho usmiala, no vzápätí sa zadívala opäť von z okna. Karol bol tak rozochvený, ako nikdy v živote. Ten jej úsmev na perách i v očiach sa mu vryli hlboko do srdca, až to zaboľelo. Zmyslel si, že znova nevystúpi na „svojej“ zastávke, možno nestihne v pekárni načas vymeniť nočnú zmenu a bude mať z toho nepríjemnosti, ako sa mu to už stalo, no stálo mu to za to.

Keď vystupovala, bol poriadne rozrušený. Rozbehol sa za ňou, no vzápätí spomalil. Čakal až otvorí svoje kaderníctvo, chcel vstúpiť dovnútra. Chvíľu váhal, čo jej povie. Aký účes chce na svojej plešatej hlave? Síce mu na nej vyrastal riedky veniec vlasov lemujúci lesklú lysinu, no na žiaden účes by to nestačilo. Medzitým prišla prvá zákazníčka stredného veku. Karol celý roztrasený vkročil dovnútra.

„Dobrý deň, mohol by som sa dať ostrihať?“ Opýtal sa a hneval sa sám na seba, že sa mu chveje hlas. Jitka naťahovala zákazníčke plášť. Obrátila sa ku Karlovi a láskavo odpovedala.

„Dobré ráno, áno iste, ale budete musieť počkať...“

„Môžete ho ostrihať prvého, ja počkám,“ ponúkla sa zákazníčka a zcela vstať.

„Nie, nie, veľmi pekne vám ďakujem, ale musím do práce.“ Pozeral sa na svoju lásku prosebným pohľadom a opýtal sa slabým trasľavým hlasom.

„Mohol by som po zmene?“ Len zázrakom neklesol na kolena, tak sa celý triasol.

Na toto všetko teraz uprostred noci Karol spomínal. Sedel za stolom sám len so svojimi myšlienkami. Hlavu plnú smutných spomienok si oprel o ruky. V ten deň po zmene si od Jitky nechal ostrihať ten veniec okolo hlavy. Nekomunikovali spolu. On sa k nej neprihovoril, chvíľami mu bolo horúco a následne zima. Bol príliš nervózny; cítil jej jemnú vôňu a dotyky prstov. Jitka bola tichá, len jej nožnice cvakali okolo jeho lebky. Keď platil, chcel ju pozvať do kina, no netrúfal si. Vtedy si uvedomil, že jeho nesmelosť mu nikdy nedovolí prihovoriť sa jej. Rozhodol sa, že jej napíše list. Najprv jej napísal dlhý list, ako veľmi ju ľúbi a ako veľmi sa s ňou túži stretnúť. Potom ho zničil a napísal stručný list, že by sa s ňou rád stretol v parku neďaleko fontány. Napísal i dátum a hodinu. Požiadal svojho kolegu a najlepšieho kamaráta z roboty Horáka, ktorému sa zo všetkým zdôveril, aby jej list odovzdal, keďže si netrúfal ani na to.

Jitka Alanová na rande prišla. Bolo to v nedeľu v lete. Keď ju Karol uzrel, v letných žltých šatách, hlava sa mu zatočila a srdce poplašene tlklo. V duchu si nadával, že sa mu tak nehorázne potia ruky. Jitka neprišla sama, za ruku držala malého, asi trojročného chlapčeka.

„Dobrý deň,“ pozdravila s jemným, veľmi milým úsmevom, skôr než sa Karol zmohol na slovo.

„Dobrý deň,“ odzdravil Karol chrapľavým hlasom. Žena sa obrátila na chlapča: „Pozdrav, Martinko.“

„Ahoj,“ pozdravil maličký a uprel na Karola krásne oči čučoriedkovej farby. Karol sa na neho usmial a pohladil ho po tmavých, jemne vlnitých vlasoch.

Prechádzali sa po parku, dívali sa na fontánu. Karol sa nemohol z toho šťastia spamätať. Konečne sa prechádzal s láskou svojich snov. Opojnú a neskonalú radosť mu trochu kazila prítomnosť chlapčeka. Bolo jasné, že je to jej syn; tá podoba bola neskutočná. Najmä oči. Také nádherné čučoriedkové oči.

„Má teda dieťa,“ premýšľal, „je teda určite vydatá. Prečo potom ale prišla na schôdzku? Je azda zvyknutá byť manželovi neverná? A prečo to dieťa brala so sebou? Nebojí sa, že ju prezradí? Pravda, chlapček je ešte malý, ale i tak...“

„Prečo ste taký zamyslený? Na čo myslíte?“ vytrhla ho z úvah Jitkina otázka. Karol sa rozpačito, takmer hlúpo usmial a neodpovedal. Po chvíľke tichej prechádzky sa žena zastavila a vravela: „Pozrite, aký kus cesty sme prešli a ešte sme sa navzájom ani nepredstavili.“

„Prepáčte, mal som začať,“ ospravedlnil sa Karol a silno očervenel od rozpakov. Podal jej roztrasenú uputenú ruku: „Karol Kadlec.“ Srdečne zovrela jeho ruku; vonkoncom jej neprekážalo, že ju má doslova mokrú od potu.

„Teší ma, ja som Jitka, Jitka Alanová.“ Pozerala sa mu priamo do očí a on sa v nich doslova utápal.

„A toto je môj syn Martinko,“ uprela láskyplný pohľad na chlapčeka, „povedz, koľko máš rokov a ako sa voláš.“

„Martinko,“ odpovedal maličký a na prštekoch ukázal, že má tri roky. Bol naozaj roztomilý.

„Je krásny ako jeho maminka,“ vybehlo Karlovi z úst. Rozprávali sa, držali Martinka za rúčku, každý z jednej strany. Konverzáciu udržiavala Jitka, Karol odpovedal na otázky väčšinou iba áno či nie. Cítil sa ako idiot, lenže si nemohol pomôcť; bol celý rozochvený. Pomalou chôdzou došli k cintorínu hneď za parkom. Pri bráne cintorína Jitka zastala.

„Každý deň chodíme na cintorín na hrob môjho nebohého manžela, ale chodievame z opačnej strany, kde je kvetinárstvo a tam vždy kúpime

malú kytičku. Dnes kytičku nemáme, ale to nevádi.“ Rozhodila rukami a na tvári sa jej mihol rozpačitý tieň.

„Skočím ju kúpiť,“ ponúkol sa Karol až príliš horlivo. Až do hĺbky srdca sa zahanbil, že mu nenapadlo kúpiť na prvé rande kvetiny. Zároveň si so zmiešanými pocitmi uvedomil, že je vdova. Jitka jeho ponuku s vďakou odmietla. „Už majú zatvorené. Pôjdeme sa na hrob dnes iba pozrieť. Chcete ísť s nami, Karol?“

„Áno, rád,“ hlesol Karol a bolo mu trápne. Pozeral sa naň ako zhypnotizovaný. Ja hlupák, tak veľmi ju ľúbim a ani kvet jej nekúpim.

Začali sa stretávať a vážne spolu chodiť. Karol prežíval to najkrajšie obdobie svojho života. Nikdy sa Jitke nezveril, že bol ešte panicom, no pri prvom milovaní to ľahko postrehla. Ani ona nemala bohvieaké skúsenosti, no keďže bol až priveľmi dychtivý, trpezlivo ho usmerňovala.

Karol bol zamilovaný a vďačný, že taká atraktívna žena chodí s takým nepekným mužom. Hoci sa podceňoval, mal istú charizmu a Jitka to vnímala.

Zo spomienok na krásnu minulosť ho vyrušilo otvorenie dverí. Stál v nich Martinko v pyžamku, z ktorého už dávno vyrástol

„Čo chceš, Martinko? Prečo nespinkáš?“ opýtal sa precíteným hlasom, lebo mal srdce naplnené spomienkami.

„Som smädný, ocko, rád by som sa napil,“ odvetil chlapec a díval sa na oca čučoriedkovými očami. Boli to Jitkine oči.

Karol sa postavil, z vedra nabral čistú vodu do pohára a podal ju Martinkovi so slovami: „Nech sa páči, Martinko, ale nepi veľa, aby si sa nepocikal do postele. Vieš, že sa mamka za to hnevá.“

Chlapec sa sotva znateľne napil a už vracal pohár ockovi. „Už máš dosť?,“ divil sa Karol, „veď si sa len-len napil. Napi sa ešte.“

„Mne to už radšej stačí,“ odpovedalo chlapča s obavou v hlase.

„Len sa ešte napi, a potom choď pre istotu na záchod. Pôjdem s tebou, na chodbe nesvieti svetlo.“ Martin sa teda napil viac. Položil pohár na stôl a vrchom ruky si poutieral ústa.

„Ďakujem, ocko.“ Karol išiel s ním von na chodbu; bývali v byte štvrtej kategórie a vodovod aj WC mali spoločné na chodbe s ďalšími nájomníkmi. Potom odprevadil chlapca do postele a starostlivo ho pozakrýval. Pobožkal ho na čelo: „Dobrá noc Martinko, už spinkaj, ráno vstávaš skoro do školy.“

„Dobrá noc, ocko.“

Karol sa vrátil do kuchyne, sadol si na stoličku a znovu sa ponoril do spomienok, pri ktorých ho v očiach pálili slzy bolesti.

Spomínal, ako sa mu chlapi v práci čudovali, že chlap ako on má takú peknú priateľku.

Mali peknú skromnú svadbu. Jitka i po rokoch spomínala na svojho prvého nebohého manžela, a preto chcela jednoduchý sobáš, no mala to aj v povahe; tichosť a nenáročnosť.

Nastali krásne časy spoločného života.

Karol Kadlec bol nepriebojnej povahy. Nevyznan sa v administratívnych veciach, tak po úradoch chodila jeho mladá a krásna žena.

Kúpili si vtedy malý domček so záhradkou. Ten svoj Karol predal. Domček, ktorý spolu kúpili bol vo vhodnejšej lokalite. Bol už trochu schátraný, ale pomerne lacný. Jitka zháňala remeselníkov a v domácnosti robila viac ako Karol, a to aj výlučne mužské roboty. Nikdy mu nič nevyčítala. Bola samý úsmev, samá láskavosť. Mala ho rada takého, aký bol. So synom Martinkom sa Karol veľmi zblížil a bol hrdý na to, že ho chlapec oslovuje „ocko.“

Domček bol takmer hotový, keď sa Jitka začala sťažovať na bolesť žalúdka.

Kadlec pri tej spomienke ťažko vzdychol a dlaniami si zakryl tvár. Nie, už nebude ďalej spomínať. Bolo to veľmi bolestné. Pôjde si ľahnúť, možnože už zaspí. Nechcel si stále pripomínať, ako jeho zbožňovaná žena pre veľké bolesti a aj na naliehanie jeho samého nakoniec navštívila lekára. Keď mu potom doktor oznámil, že Jitka trpí rakovinou žalúdka v pokročilom štádiu, zrútil sa mu svet. Vtedy Karol Kadlec ukázal, že

i on je mužom činu. Priam zúfalo hľadal špičkových lekárov a nadväzoval kontakt s liečiteľmi. Do poslednej chvíle veril, že sa stane zázrak a jeho manželka sa uzdraví. Zázrak sa však nestal a Jitka na prvý jarný deň zomrela.

Kadlec si utrel opakom ruky slzy a vstal od stola.

„Došľaka, čo ma to dnes pochytilo,“ uľavil si polohlasne, „mám predsa jej syna a krásne spomienky na ňu.“

Opäť si vzal z krabičky cigaretu a podišiel k oknu. Vložil si cigaretu do úst a hodnú chvíľu sa díval na nočné opustené mesto. Potom pristúpil naspäť ku stolu a zobral zápalky. Zápalku nechal horieť, bez toho, aby si zapálil cigaretu. Tupo pozeral, ako zápalka horí. Plamienok mu olízal prsty, no on ju nezhasil, akoby ani necítil bolesť. Čierna a skrútená zápalka napokon spadla na dlážku. Tak zhasol život i jeho prvej ženy.

Odišiel do spálne. Božena stále ležala na chrbte, veľký prsník jej vykúkal spod rozhalenej nočnej košele. sotva badateľne chrápala. Ako ju len nenávidel! Na spiacu Jitku sa vždy pozeral s nehou a láskou, no jeho druhá žena bola opakom Jitky. Jej zlá, bezcharakterná povaha nepoznala medze. Nenávidela Martinka a dávala mu to patrične najavo. Karol si ľahol a ešte skôr, ako zatvoril oči, zlostne zamľaskal, aby nechrápala.

III

Prudké zvonenie budíka vytrhlo Martinka z nepokojného spánku. V noci ho trápila nespavosť rovnako ako jeho otca a teraz by si tak rád pospal.

Ráno bolo nevlúdne šedivé a vstávanie nijak neľahčovalo. Rozospato kráčal do kuchyne, kde stálo plechové umývadlo s vodou, ktorú

už včera večer nachystal. Opláchol si tvár, aby sa trochu osviežil. Vyčistil si zuby kefkou, ktorá už bola veľmi zodratá. Božena mu novú nechcela kúpiť, vraj nebude vyhadzovať peniaze za zbytočnosti. Martina ani Ingridu k osobnej hygiene príliš nevedla. Naopak, nadávala na Martina, že plytvá vodou. Chlapec mal však dobré hygienické návyky z čias, keď bol ešte celkom malý. Koniec koncov nevlastný ocko na neho vždy dohliadol, aby chodil do školy čistý a upravený. Nevlastná matka sa o chlapca starala minimálne a ustavične mu vyčítala, že je na príťaž.

Martin si obliekol staré sprané menčestrové nohavice, modré tričko a na to pletený, škoricovohnedý sveter, ktorý mu otec, súčasne s iným šatstvom doniesol od jednej kolegyne. Potom sa pozrel do chladničky, čo by si zobral na raňajky. Zívala prázdnotou ako vždy. Zatvoril ju a bezradne si vzdychol. Potom hľadal nejaké jedlo v špajzi. Po chvíľke natrafil na zvyšok chleba, ktorý včera kúpil, ale nejedol z neho ani kúsok. Macocha sa vôbec nestarala či vôbec niečo jedol. Namiesto masla našiel v chladničke iba prázdny obal, ktorý vzápätí vyhodil. Zo škatule si vybral zopár kociek cukru. Sadol si za stôl; jedol stvrdnutý kúsok chleba a zajedal ho cukrom. Potom sa napil vody a takto naraňajkovaný a bez desiaty vzal aktovku na chrbát a šiel do školy.

Bolo ešte veľmi zavčasu. Nebolo ani sedem hodín. Mohol si ešte popspať, hlavne dnes po prebdenej noci, no sám si nastavil budík a chystal sa do školy v ešte tichom byte. Niekedy si ráno písal domáce úlohy alebo sa učil. Cez deň na to nemal ani čas, ani pokoj.

Niekedy, keď sa ocko vracal domov z nočnej zmeny, podal Martinovi pri vchodových dverách teplý čerstvý rožtek z pekárne.

Chlapec sa vliekol v prebúdajúcom sa ráne. Mal osem rokov a chodil do tretej triedy. Svojou malou, drobnou postavičkou pripomínal skôr škôlkara, no v tvári vyzeral starší. Jeho čučoriedkové oči sa pozerali na svet vážne, rozumne; vytratila sa z nich všetka detskosť. Bledú tvár rámovali tmavé, vlnité vlasy.

V sychravom rannom meste sa pomaly, no iste, začínal nový deň. Električky s lomozom jazdili sem tam a podchvíľou sa ozvalo ich prudké cinknutie. Dopravnou tepnou prechádzali osobné auta aj autobusy.

Aj na chodníku už bolo živo. Ľudia, na tvárach ktorých boli ešte vždy stopy spánku, sa ponáhľali do práce.

Ľudským mraveniskom sa pomaly uberal Martinko. Išiel zamyslený, až sa dostal do tichej ulice. Za rohom sa rozprestieral rozsiahly park s kvetinovými záhonmi, ktoré však teraz, začiatkom novembra, zízali prázdnotou. Za vysokými topoľmi stála stará základná škola. Chlapča sa pozrelo na hodiny na veži, ktoré sa týčili ako tie topole hneď vedľa školy. Ukazovali sedem hodín dvanásť minút, teda bol ešte čas na vyučovanie. Odovzdane si vzdychol, vystúpil pár schodov a stisol kľučku školských dverí. Opatrne, potichu zbehol po schodišti dolu do šatní. Báł sa, aby ho neprichytil školník Votýpka. Nemal rád, keď sa žiaci objavili v budove pred „pustením.“ V šatni sa rýchlo prezul a stúpал hore po schodoch do svojej triedy tretej A. A hneď sa zarazil. Za učiteľskou katedrou sedela neznáma pani učiteľka. Prekvapene na seba pozerali. Martin bol taký vyľakaný, že zabudol pozdraviť. Chcel vziať nohy na pleca. „Čo si praješ?“ Hlas cudzej ženy znel veľmi milo a prívetivo sa naňho usmiala. Ten úsmev na chlapča zapôsobil s'ľa balzam. Osmelil sa.

„Ja chodím do tejto triedy,“ odpovedal.

„Ty chodíš do tejto triedy?“ zopakovala neveriacky.

„Áno.“

Žena vstala od katedry. „No poď bližšie, nestoj pri dverách,“ vyzvala Martina a stále s milým úsmevom mu vyšla v ústrety. „Ja som vaša nová pani učiteľka.“ Martin na ňu prekvapene pozrel.

„Nás už nebude učiť pani učiteľka Luhanová?“

„Pani učiteľka Luhanová už odišla do dôchodku. Zastupovala ma, pretože som bola chorá. A ako sa voláš?“

„Martin Alan.“